

Тазкия дарслари (132-дарс). Маддоҳлик

ТАЗКИЯ
132-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимахуллохнинг «Тасаввуф ҳақида тасаввур», «Рухий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шарҳи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

11:15 / 18.04.2021 4438

Маддоҳлик баъзи жойларда ман қилинган. Мадҳнинг ўзида олтига офат бор бўлиб, уларнинг тўрттаси мадҳ қилувчида, иккитаси мадҳ қилинувчидадир.

Мадҳ қилувчидаги офатлар қуйидагилар:

1. Мадҳда ҳаддан ошиб, ёлғон қўшиб юбориш.
2. Мадҳга риёкорликни аралаштириш. Мисол учун, мақтаётганда уни яхши кўришини айтади, аслида яхши кўрмайди. Ёки гапираётган гапи ўз эътиқодига тўғри келмайди. Шунинг ўзи риёкорликдир.
3. Маддоҳ гоҳида рўёбга чиқиши мумкин бўлмаган нарсани ёки моҳиятини англаш қийин бўлган нарсани гапиради. Мисол учун, «Бу киши ўта тақводор, парҳезкор ва зоҳиддир», дейди.

هَلْ لَعَلَّ لَإِلَهِ إِلَّا صُيُبُّنَّ لَعَلَّ مَسْ: لَأَقُ هُنَّ عُلَّ لَإِلَهِ يَضَرَّ سَوْمُ يَبَّ أَنْ ع
وَ أَمْ تُكَلِّهَ أ: لَأَقُ فِ عَ خُمْ لَإِلَهِ يَفِ هِي رُطَي وَ لُحَّرَ يَلَّ عِي نْ تُي أَلْ حَرَّ مَّ لَسْ وَ
نَ أَخِي شِلَّ أَوْرَ. «لُحَّرَ لَ رَهْ طُ مُمْ عَطَق

Абу Мусо розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам бир кишининг бошқа бировни мақтаб маддоҳлик қилаётганини эшитиб қолдилар ва: «Ўша одамни ҳалок қилдиларингиз ёки белини синдирдиларингиз», дедилар».

Икки шайх ривоят қилишган.

Ортиқча ва ноўрин мақтов маддоҳлик бўлади. Бу иш мақталган кишининг ўзидан кетишига ва ҳовлиқиб, бузилишига олиб боради. Ана шу тариқа у одам ҳалокатга учрайди ва одамгарчиликдан чиқади. Шунинг учун ҳам маддоҳлик қилишда эҳтиёт бўлиш лозим.

هَلْ يَلْعَهُ لَلْإِسْرَائِيلِيِّينَ لَدُنْ عُلُجَّرَ رَكْذُودُ عُهُلَلِ يَضَرَّ رَكَبَ يَبْأَنْعَ
مَلَسَوْ هَلْ يَلْعَهُ لَلْإِسْرَائِيلِيِّينَ لَدُنْ أَلْأَقْفِ، أَرْيَخُ لُجَّرَ هَلْ يَلْعَهُ يَنْتَأْفَمَ لَسَوْ
هَلْ أَحْمَ أَلْأَحْدَامُ كُذَّحْ أَنْ كُنْ - أَرَارِمُ هَلْ وَوَقِي - كَبْحَاصَ قُنْ عَتَّ طَقَ كَخِي وَ
أَلْوَ هَلْ لَأُ هَبِي سَحَ وَ كَلَدَّ كُهُنَّ أُرِي نَ أَنْ كُنْ، أَدَّكَ وَ أَدَّكَ بَسْحَ! لُقُيْلَفَ
هُتَّ أَلْثَلَّ هَاوْرَ. «أَدَّحْ هَلْ لَلْإِسْرَائِيلِيِّينَ كُرِّي

Абу Бакра розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг ҳузурларида бир киши зикр қилинди. Бир одам унга яхши мақтов айтди.

Шунда Набий соллаллоху алайҳи васаллам бир неча марта: «Шўринг қурсин! Соҳибингнинг бўйнини кесдинг! Агар бирингиз ноилож мадҳ айтадиган бўлсангиз, «Менимча, ундоқ, менимча, бундоқ», десин. Агар ана шундайлиги кўрилган бўлса, Аллоҳ унга етарлидир. Аллоҳга бировни поклаб кўрсатмасин», дедилар».

Учовлари ривоят қилишган.

Бу ерда бировни юзига мақташ ҳақида, шу билан бирга, мақтовдан сўнг ўзидан кетиб, адашув йўлига кириши эҳтимоли бор кишилар ҳақида сўз кетмоқда. Ўринли ва адолатли мақтов жоиз. Баъзи жойларда эса кишиларни яхшиликка тарғиб қилиш учун ҳатто зарур ҳам.

4. Маддоҳ золим ёки фосиқ одамни мақтаб, хурсанд қилади.

Мақталган шахсдаги офатлар:

1. Мақтов мақталган одамда кибр ва ўзини устун кўришига сабаб бўлиши мумкин.
2. Мақталган одам мақтовга учиб, ўзидан рози бўлиб, ҳимматини йўқотиши мумкин.

Мазкур олти офатдан холи бўлса, мадҳ жоиздир.

Бир киши ҳазрати Али розияллоҳу анҳунинг юзларига қараб туриб, маддоҳлик қилди. Али розияллоҳу анҳу аввал шу одам ўзларини ёмонлаб юргангани билар эдилар ва унга: «Мен сен айтганчалик эмасман. Аммо ичингда сақлаб турганингдан устунман», деди.

«Руҳий тарбия» китоби асосида тайёрланди